

Entrance Examinations – 2016

Ph.D. Sanskrit Studies

Duration : 2 Hours

Maximum Marks : 75

Note:

1. **Part - A** contains 25 questions of one mark each and should be answered in the Question paper itself.
2. **Part - B** should be answered in the answer book provided separately and not on the question paper.
3. There is negative marking of 0.33 mark for each wrong answer in **Part – A** .
4. **PART – B** may be answered either in English (preferably) or in Sanskrit.
5. Candidates should handover the Question Paper and Answer Book to the Invigilator after the Examination.

Part - A

1. Who is identified to be the author of Yogavasistham?
a) Valmiki b) Vyasa c) Patanjali d) Kalidasa
2. For the substantive 'लभमान,' which of the following suffix is added after the root 'लभ' ?
a) शानच् b) शतृ c) क्वत् d) णिच्
3. Following relation is not used in wordnet -
a) synonymy b) antonymy c) hypernymy d) polysemy
4. Which of the following is a dvikarmaka verb?
a) प्रच्छ् b) दा c) ग्म्लृ d) खाद्
5. How many koshas are mentioned in Upanishads?
a) five b) three c) ten d) six
6. Which of the following is an Atmanepadi root?
a) तृप् b) मुह् c) तुष् d) मन्
7. What is the meaning of verbal form - द्रवति ?
a) जलीभवति b) घनीभवति c) पतति d) गच्छति
8. 'Gangalahari' is attributed to -
a) Adi Sankara b) Anandatirtha c) Ramanuja d) Jagannatha
9. Which of the following is not a vritti?
a) कृत् b) तद्धित c) समास d) सुप्

10. नामूलं लिख्यते किञ्चित्... कस्योक्तिरियम् ?
 a) विद्यानाथस्य b) मल्लिनाथस्य c) अमरसिंहस्य d) शार्ङ्गदेवस्य
11. स्वभावोपरमवादः अस्मिन् शास्त्रे चर्चितो वर्तते
 a) साङ्ख्ये b) अद्वैतवेदान्ते c) आयुर्वेदे d) योगे
12. आयुर्वेदे सिद्धान्तः कतिविधः?
 a) द्विविधः b) त्रिविधः c) चतुर्विधः d) पञ्चविधः
13. आयुर्वेदे आयुः कतिविधम् ?
 a) द्विविधः b) त्रिविधः c) चतुर्विधः d) पञ्चविधः
14. 'उदाहरणसाधर्म्यात् साध्यसाधनं हेतुः...' इति सूत्रं कुत्रोपलभ्यते ?
 a) बौद्धन्याये b) जैनन्याये c) साङ्ख्ये d) नव्यन्याये
15. 'साधर्म्य-वैधर्म्ये' इति शब्दव्यवहारः कुत्र बहुलतया दृश्यते ?
 a) न्याये b) वैशेषिके c) योगे d) साहित्ये
16. 'येनार्थं प्रमिणोति तत्प्रमाणम्' - कस्योक्तिरियम् ?
 a) वाचस्पतिमिश्रस्य b) वात्स्यायनस्य c) नागेशस्य d) पतञ्जलेः
17. वैयाकरणमतानुसारं स्फोटः कतिविधः?
 a) पञ्चविधः b) षड्विधः c) सप्तविधः d) अष्टविधः
18. न्यायशास्त्रे कति सङ्गतयः अङ्गीकृताः ?
 a) पञ्च b) षट् c) अष्टौ d) नव
19. पीलूपाकवादिनः के भवन्ति ?
 a) साङ्ख्याः b) नैयायिकाः c) वैशेषिकाः d) जैनाः
20. सप्तभङ्गिन्यायः अस्मिन् दर्शने प्रसिद्धः -
 a) न्याये b) साङ्ख्ये c) वेदान्ते d) जैने
21. 'रमणीयार्थप्रतिपादकशब्दः काव्यम्' इति केनोक्तम् ?
 a) मम्मटेन b) दण्डिना c) आनन्दवर्धनेन d) जगन्नाथेन

22. 'तस्मिन्निति निर्दिष्टे पूर्वस्य' इति कीदृशं सूत्रम् ?
 a) संज्ञा b) परिभाषा c) विधि d) नियम
23. विना इत्यर्थे अस्य अव्ययस्य प्रयोगः क्रियते -
 a) मनाक् b) वस्म् c) प्रियम् d) अन्तरेण
24. पङ्कजमिति पदं पदचातुर्विध्ये कस्योदाहरणम् ?
 a) रुढेः b) यौगिकस्य c) योगरूढस्य d) यौगिकरूढस्य
25. कुम्भकारः इति कीदृशः समासः?
 a) तत्पुरुषः b) कर्मधारयः c) बहुव्रीहिः d) उपपदतत्पुरुषः

Part - B

Q 1) Give a brief sketch of the work you would like to carry out towards your doctoral thesis. The writeup should include the aim, scope and the methodology you would like to follow (10*1 = 10)

Q 2) Attempt any two of the following questions (2*10 = 20)

1. Write a short note on four types of *samasa* in Sanskrit
2. What are the different means of *Saktigraha*? Explain with examples
3. Explain Caraka's saying- '*purushoyam lokasammitah*'
4. Explain the following verse -

सर्वदा सर्वभावानां सामान्यं वृद्धिकारणम् ।
 हासहेतुर्विशेषश्च प्रवृत्तिरुभयस्य तु ॥

Q 3) Attempt any four of the following questions (4*5 = 20)

1. Write a short note on *karmapravacaniya*
2. What is *jati* and *vyakti* according to Panini ?
3. Describe what is *pravrttinimittam*?
4. What is the concept of *padartha*?
5. *Pramanas* in Ayurveda
6. A brief note on *Tantrayuktis*
7. *Sattvavajaya* in Ayurveda
8. Connection between *Pancamahabhuta* and *Tridosha*